



Výroční zpráva

o činnosti Agentury pro sociální začleňování za rok 2020

Odbor pro sociální začleňování (Agentura)
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Obsah

Úvodní slovo	4
Rok 2020 v datech:.....	5
Odbor pro sociální začleňování (Agentura)	6
Základní informace	6
Lidské zdroje	8
Rozpočet Agentury.....	9
Projekt Systémové zajištění sociálního začleňování	9
Projekt Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami	9
Projekt Místo pro všechny – budování prostoru pro vzájemné soužití	10
Projekt Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování.....	10
Informace o průběhu realizace projektů v roce 2020.....	12
Projekt: Systémové zajištění sociálního začleňování.....	12
Projekt: Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v sociálně vyloučených lokalitách.....	14
Projekt: Místo pro všechny – budování prostoru pro vzájemné soužití	15
Projekt: Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování.....	17
Tematické oblasti sociálního začleňování.....	19
Bydlení	19
Zaměstnanost	20
Zadluženost.....	23
Zdraví	26
Komunitní práce a participace	26
Bezpečnost a prevence kriminality	27
Vzdělávání.....	28
Projektové poradenství.....	30
Integrovaný regionální operační program 2014-2020	30
Operační program Zaměstnanost	32
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV).....	32
Výzkumná činnost Agentury	34
Územní spolupráce	36

Spolupráce s obcemi.....	36
Spolupráce s kraji.....	36
Spolupráce v oblasti rozvoje sítě sociálních služeb.....	36
Spolupráce na bázi memoranda o spolupráci.....	36
Zapojení Agentury do činnosti Regionálních stálých konferencí.....	37
Spolupráce v oblasti inkluzivního vzdělávání.....	37
Spolupráce s Asociací krajů ČR.....	37
Spolupráce se střešními organizacemi obecních samospráv	37
Spolupráce s krajskými koordinátory romské inkluze.....	37
Monitoring míry sociálního vyloučení na úrovni jednotlivých krajů	38
Spolupráce s Místními akčními skupinami (MAS).....	38
Legislativní a koncepční činnost Agentury	39
Komunikace a PR	40

Úvodní slovo

Vážené dámy a pánové,

rok 2020 tak pro nás byl již od počátku rokem změn. Výkon agentury zajišťované Odborem pro sociální začleňování byl na základě usnesení vlády České republiky č. 552 s účinností k 1. lednu 2020 přesunut z Úřadu vlády ČR na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Přesto jsme se snažili být stále stabilním partnerem samospráv, resortů, neziskových organizací, odborné veřejnosti či obyvatel sociálně vyloučených lokalit.

Na situaci ohledně pandemie COVID – 19 jsme zareagovali tvorbou řady metodických materiálů, které měly za cíl pomoci našim partnerům s řešením nejpálčivějších dopadů pandemie na zranitelné a sociálně vyloučené skupiny obyvatel. Vznikly tak dokumenty obsahující doporučené postupy pro řešení ztráty zaměstnání, bydlení, nebo výpadky příjmů určené jak pro obce, tak i pro občany.

I přes nepříznivou situaci jsme pokračovali v přímé spolupráci se samosprávami. Většina jednání byla přesunuta do online prostředí, takže strategické plánování, které je základem naší spolupráce s obcemi mohlo nadále pokračovat. Na jeho základě bylo poskytováno dluhové poradenství, zajišťováno dostupné bydlení, byly opravovány byty a vznikala nová tréninková pracovní místa.

Tato opatření byla financována v rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám ze tří evropských operačních programů:

Operačního programu Zaměstnanost – OP Z, Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání – OP VVV a Integrovaného regionálního operačního programu – IROP. Našim partnerům jsme poskytovali poradenství a podporu při přípravě žádostí i při realizaci těchto opatření.

Pokračovali jsme i ve snaze propojovat klíčové aktéry sociálního začleňování a zprostředkovávat dobrou praxi. Organizovali jsme řadu online odborných setkání, seminářů a konferencí nejen pro naše partnery v obcích, ale také na regionální, či celostátní úrovni.

Naším cílem je i nadále podporovat budování stabilních kapacit ve všech oblastech sociálního začleňování, napomáhat rozvoji poskytovaných služeb a prohlubovat odbornost zapojených pracovníků.

David Beňák

Ředitel odboru pro sociální začleňování (Agentury)

Rok 2020 v datech:



4950

lidem zajištěno individuální dluhové poradenství



3934

romským dětem zajištěny lepší podmínky pro vzdělávání



1674

lidem zajištěno důstojné bydlení



3788

tréninkových pracovních míst



993

opravených bytů



22

podpořených nízkoprahových zařízení pro děti



10

nových sociálních podniků



48

výzkumů stavu sociálního vyloučení v jednotlivých obcích a městech

Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

Základní informace

Odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj¹ (dále jen „Agentura“) byl zřízen usnesením vlády č. 85 ze dne 23. ledna 2008 jako vládní nástroj pro podporu obcí, jejich svazků a krajů v uplatňování takových nástrojů a politik, které pomáhají v procesu integrace obyvatel ohrožených sociálním vyloučením a jež slouží zájmu celé obce a všech jejích občanů.

Základním posláním odboru je snižovat počet sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených osob prostřednictvím jejich začleňování do společnosti a programů včasné prevence jejich vyloučení.

V rámci své působnosti se Agentura věnuje zejména těmto **tematickým oblastem**:

- bydlení,
- zaměstnanost,
- zadluženost,
- sociální služby a rodina,
- zdraví,
- komunitní práce a participace,
- bezpečnost a prevence kriminality,
- vzdělávání.

V těchto oblastech **Agentura**:

- zpracovává a uvádí do praxe koncepční dokumenty a strategie,
- poskytuje pomoc prostřednictvím projektového poradenství,
- spolupracuje na návrzích úpravy legislativy v oblasti sociálního začleňování,
- spolupracuje na tvorbě a vyhodnocování strategií zaměřených na podporu sociálního začleňování.

Podpora v území je realizována především v režimu tzv. **Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám** (dále jen „KPSVL“). KPSVL je nástrojem pomoci městům, obcím a svazkům obcí při sociálním začleňování sociálně vyloučených

¹ K 1. lednu 2020 byla na základě usnesení č. 522 ze dne 31. července 2019 agenda sociálního začleňování přesunuta z Úřadu vlády ČR pod Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

obyvatel zaváděním nových nástrojů a politik, včetně zprostředkování využití prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Jednou z významných výhod KPSVL je právě **úzká spolupráce odboru s řídicími orgány tří operačních programů** (OP Zaměstnanost, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání a Integrovaný regionální operační program 2014-2020).

Smyslem KPSVL je zajištění koordinace a synergie přijímaných opatření na místní úrovni. Agentura provází obec od vstupní analýzy a sestavení lokálního partnerství přes sestavení Strategického plánu sociálního začleňování k jeho naplňování a vyhodnocování, případně zpracování nového navazujícího strategického dokumentu pro další období.

Lokální partnerství představuje společenství místních organizací, které jsou zainteresované v řešení problematiky sociálního vyloučení v obci. Setkání lokálního partnerství se obvykle účastní zástupci místních neziskových organizací, státní správy, samosprávy, škol a dalších institucí (tzv. stakeholders).

V souvislosti s příchodem nového programového období 2021–2027 probíhaly v roce 2020 práce na metodickém nastavení koordinovaného přístupu pro toto programové období, který navazuje na KPSVL, který se nově jmenuje **Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení 2021+** (dále jen „KPSV 2021+“).

V roce 2020 probíhaly přípravy základního dokumentu upravujícího KPSV 2021+, tedy Metodiky koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+ (dále jen „Metodika KPSV 2021+“), která byla rozdělena na dvě části.

Obecná část Metodiky KPSV 2021+ ustanovuje základní nastavení spolupráce Agentury s územními celky a dalšími subjekty, základní postupy pro tvorbu politik sociálního začleňování a jejich implementaci s podporou finančních prostředků z fondů Evropské unie.

V roce 2020 byl zpracován návrh této části, metodické uchopení bylo projednáváno s Monitorovacím výborem pro činnost Agentury pro sociální začleňování, proběhlo vnitřní připomínkové řízení v rámci Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) a meziresortní připomínkové řízení pro předložení materiálu na jednání vlády. **Specifická část Metodiky KPSV 2021+** je prováděcím dokumentem, který konkretizuje a popisuje vstup do KPSV 2021+, činnosti a výstupy spolupráce s územními celky a jejich klíčovými partnery. V roce 2020 byla zpracována pracovní verze tohoto materiálu.

Lidské zdroje

V roce 2020 pracovalo v rámci Agentury celkem **114 zaměstnanců**, z toho 10 z nich bylo financováno v rámci státního rozpočtu ČR a 104 míst prostřednictvím finančních mechanismů EU v rámci realizace projektů (viz informace dále). V rámci dalších odborů bylo z projektů realizovaných Agenturou financováno dalších 10 zaměstnanců MMR.

V roce 2020 bylo zřízeno celkem sedm oddělení. Tři z nich, tzv. regionální centra, jsou situovaná v regionech, ostatní v Praze, viz dále:

- **Oddělení regionální centrum Východ, regionální centrum Západ, regionální centrum Střed** zajišťují především metodickou podporu a poradenství na lokální úrovni v rámci svěřeného území.
 - Regionální centrum Střed má působnost v kraji Středočeském, Jihočeském, Libereckém, Pardubickém, Královéhradeckém a v kraji Vysočina.
 - Regionální centrum Západ působí v kraji Ústeckém, Karlovarském a Plzeňském.
 - Regionální centrum Východ působí v kraji Moravskoslezském, Olomouckém, Jihomoravském a Zlínském.
- **Oddělení výzkumů a evaluací** odpovídá za výzkumnou a evaluační činnost. Jeho úkolem je mapování situace v území ještě před uzavřením spolupráce s daným územním celkem. Také se podílí na evaluaci dopadů činnosti odboru, dále vyhodnocení dopadů opatření v rámci realizovaných projektů či opatření přijímaných ostatními ministerstvy.
- **Oddělení strategické a odborné podpory** zajišťuje zpracování souvisejících strategických a koncepčních materiálů, připomínkování legislativních návrhů či zpracování stanovisek pro jednání vlády, poskytuje odbornou podporu ostatním oddělením odboru.
- **Oddělení územní spolupráce a komunikace** zpracovává metodiku pro spolupráci s územními samosprávnými celky a rovněž zajišťuje PR podporu.
- **Oddělení inovací a tvorby sociálních politik** zajišťuje realizaci samostatného projektu **Agentura jako inovační aktér politiky sociálního začleňování**, jehož cílem je vytvoření tzv. generativní produkční sítě, tj. vytvoření sítě spolupracujících institucí na národní a lokální úrovni, které budou společně vytvářet přidanou hodnotu/inovaci v oblasti sociálního začleňování.

Rozpočet Agentury

Činnost Agentury byla financována ze státního rozpočtu ve výši 293.282 Kč². Agentura v roce 2020 také pokračovala v realizaci projektů financovaných z prostředků operačních programů OP Zaměstnanost, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání a Fondů EHP a Norska, které úzce souvisí s posláním a primárními činnostmi ASZ.

Z rozpočtu Agentury byly v roce 2020 **vyčerpány finanční prostředky ve výši 51 252 Kč na aktivity související s působením Agentury, které nebylo možné pokrýt z finančních prostředků realizovaných projektů v rámci OP Zaměstnanost, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání a Norských finančních mechanismů**. Důvodem nízkého čerpání v roce 2020 byla zhoršená epidemiologická situace v ČR způsobená celosvětovým šířením onemocnění COVID-19.

Projekt Systémové zajištění sociálního začleňování

Předmětem projektu **Systémové zajištění sociálního začleňování**, reg. č. CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605 je podpora strategického plánování lokálních opatření sociálního začleňování založeného na analýzách a realizace těchto opatření s využitím ESIF 2014-2020 prostřednictvím KPSVL.

Projekt přináší **komplexní a synergická opatření na lokální úrovni**, jejichž prostřednictvím přispívá k efektivnějšímu sociálnímu začleňování osob ohrožených nebo postižených sociálním vyloučením v obcích, městech nebo mikroregionech ČR.

Agentura projekt realizuje na základě právního aktu Podmínek použití podpory z OP Zaměstnanost č. OPZ030-871-1/2016 **od 1. ledna 2016 do 30. dubna 2022**. Prodloužení projektu bylo schváleno změnou právního aktu s účinností ke dni 1. října 2018.

Celkový rozpočet projektu byl schválen ve výši 298 997 803,50 Kč, z toho 77,56 % hradí EU a 22,44 % je financováno ze státního rozpočtu.

- Za rok 2020 byly v žádostech o platbu předloženy výdaje o celkové výši 32 256 461,18 Kč (EU a SR). Propad čerpání byl způsoben v důsledku přesunu Agentury z Úřadu vlády ČR na MMR ČR, kdy došlo k odchodu části zaměstnanců a uvolněné pozice byly postupně obsazovány.

Projekt Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami

Hlavním cílem projektu **Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami**, reg. č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586 je s využitím

² Tato částka nezahrnuje náklady na osobní výdaje.

dosavadních výstupů a výsledků práce Agentury v zapojených obcích **dosáhnout plnou integraci tématu kvalitního a inkluzivního vzdělávání** do komplexu podpory a intervence v sociálně vyloučených lokalitách a vytvořit podmínky pro udržení a rozvoj výsledků dosažených v rámci projektu v dotčených územích.

Realizace probíhá na základě právního aktu Stanovení podmínek pro realizaci projektu č. 15 001/0000586-1 s dobou realizace **od 1. července 2016 do 30. dubna 2022**. Celkový rozpočet projektu byl schválen ve výši 201 367 180,24 Kč, z toho 80,80 % hradí EU a 19,20 % je financováno ze státního rozpočtu.

- Za rok 2020 byly v žádostech o platbu předloženy výdaje o celkové výši 28 029 195,75 Kč (EU a SR).

Projekt: Místo pro všechny – budování prostoru pro vzájemné soužití

Projekt **Místo pro všechny – budování prostoru pro vzájemné soužití**, č. p. LP-PDP4-001³, který je podpořen z Fondů EHP a Norska, navazuje na předchozí projekt **Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti**, reg. č. EHP-CZ05-PDP-1-001-2014⁴, v rámci kterého byla realizována kampaň „Hate Free Culture“.

Projekt si klade za cíl **rozšířit a udržet platformu pro kultivovanou diskusi týkající se tematiky diskriminace a předsudečného násilí** a přispět k předcházení nenávistných projevů a násilí z nenávisti, a vybavit tzv. tvůrce mínění a tvůrce rozhodování (opinion makers, decision makers) nástroji pro efektivní komunikaci tematiky a souvisejících problémů.

Realizace projektu probíhá **od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2023**. Celkový rozpočet projektu byl schválen ve výši 61 200 000 Kč, z toho 85 % hradí Fondy EHP a Norska a 15 % je financováno ze státního rozpočtu.

- Za rok 2020 byly v žádostech o platbu předloženy výdaje o celkové výši 4 750 809,- Kč. 85 % výdajů bude následně refundováno do státního rozpočtu z Norských fondů.

Projekt: Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování

V prvním čtvrtletí roku 2020 byl řídicím orgánem OP Zaměstnanost (MPSV) schválen k realizaci

³ Blíže viz <https://www.socialni-zaclenovani.cz/projekt-misto-pro-vsechny/>.

⁴ Projekt byl reakcí Vlády ČR na zvyšující se napětí vůči etnickým menšinám v období extremistických pochodů v roce 2011 a také na sociálních sítích. Projekt byl realizován v letech 2014 – 2017, blíže na webových stránkách ÚV ČR <https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/strukturalni-fondy/ukoncene-projekty/kampan-proti-rasismu-a-nasili-z-nenavisti-166291/proti-rasismu-a-nasili-z-nenavisti> | Vláda ČR (vlada.cz).

projekt Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování, reg. č. CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_018/0006191. Projekt je financován z výzvy 018 Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OP Zaměstnanost.

Projekt je zaměřen na **prosazování proaktivních, evidence-based přístupů k tvorbě politik sociálního začleňování na všech úrovních veřejné správy** (tj. rozhodnutí činěná na základě průkazných dat) a vytvoření a sdílení infrastruktury a kapacit pro jejich návrh a vyhodnocování.

Partnery projektu, na jejichž potřeby v sociálním začleňování projekt reaguje, jsou kraje **Královéhradecký, Liberecký a Olomoucký a statutární město Chomutov**. Dalším partnerem projektu je **Sdružení místních samospráv ČR** (dále jen SMS), které se podílí na aktivitě zpracování dat a jejich zpřístupnění obcím.

Realizace probíhá **od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2022**. Celkový rozpočet projektu činí 29 968 584 Kč, z toho 90 % hradí EU a 10 % je financováno ze státního rozpočtu.

- Za rok 2020 byly v žádostech o platbu předloženy výdaje o celkové výši 3 728 000,12 Kč.

Informace o průběhu realizace projektů v roce 2020

Podávání informací o realizaci individuálních systémových projektů vyplývá z usnesení vlády ze dne 18. ledna 2016 č. 31. Hlavním cílem Agentury bylo i v roce 2020 podporovat územní samosprávy (obce a jejich svazky, kraje) v nastavování a přijímání takových nástrojů a politik, které pomohou v procesu integrace obyvatel ohrožených či již postižených sociálním vyloučením, a které směřují k sociálnímu smíru. K tomuto cíli směřují i projekty, které Agentura realizuje.

Projekt: Systémové zajištění sociálního začleňování

Podpora spolupracující obci/svazku obcí byla poskytována ve všech fázích přípravy a realizace místních politik. V návrhové fázi bylo prováděno zmapování situace a identifikace klíčových problémů v rámci vstupní analýzy, facilitace pracovních skupin a odborné obsahové poradenství při přípravě cílů a opatření v jednotlivých tematických oblastech, viz další kapitola (bydlení, zaměstnanost, dluhy, bezpečnost a prevence kriminality, zdraví, sociální služby, komunitní práce, práce s rodinou) se zaměřením na dosažení dlouhodobé a udržitelné změny.

V roce 2020 prošly revizí nebo byly vytvořeny za podpory Agentury nové strategické plány na další období. Celkem bylo za rok 2020 vykázáno **9 Strategických plánů sociálního začleňování (dále jen SPSZ): Aš, Česká Kamenice, Jesenicko, Krnov, Moravský Beroun, Osoblažsko, Vítkovsko (Vítkov, Budišov nad Budišovkou, Čermná ve Slezku), Vrbensko a Žatec.** Vznikl také plán Vzdálené dílčí podpory (VDP) pro **Dvorce**.

- SPSZ jsou závazné dokumenty obsahující **komplexní souhrny potřeb lokalit** získané ze vstupních analýz a návrhy konkrétních opatření a projektů, které přispějí k jejich naplnění, a to vždy včetně termínů a odpovědných realizátorů. Na základě strategických plánů bylo obcím a realizátorům umožněno čerpat finanční prostředky z výzev KPSVL.

V roce 2020 vzniklo za podpory Agentury **14 Tematických akčních plánů (dále jen TAP)** pro následující obce a témata: **Brno** (zaměstnanost), **Dvorce** (bezpečnost), **Chomutov** (podpora mládeže a mladých dospělých ohrožených sociálním vyloučením), **Liberec** (zaměstnanost a dluhy), **Kraslice** (bezpečnost a prevence kriminality), **Liberec** (bydlení, bezpečnost a občanského soužití), **Litvínov – Janov** (zaměstnanost a dluhy), **Nový Bor** (zaměstnanost), **Osoblažsko** (zaměstnanost, dluhy), **Ralsko** (bezpečnost), **Semněvice** (bezpečnost, komunitní práce), **Staré**

Křečany/Rumburk (bezpečnost), **Varnsdorf** (bezpečnost), **Vřesová** (zadlužení a sociální napětí).

- TAP byly vytvořeny v reakci na aktuální situaci a potřeby v SVL. Jedná se o specifické dokumenty, které jsou vázány k lokalitě, vycházejí z popsané potřeby v rámci vyhodnocení SPSZ či aktuálně identifikované potřeby.

Ve spolupráci s partnery v roce 2020 vzniklo **11 Místních komunikačních plánů (dále jen MKP)** pro **Brno, Břeclav, Česká Kamenice, Chomutov, Litvínov, Moravský Beroun, Nový Bor, Postoloprty, Ralsko, Žatec a Žďár nad Sázavou**.

- MKP představují **souhrn komunikačních aktivit, které mají podpořit proces sociálního začleňování či zlepšit informovanost o jeho přínosech**. Výchozím dokumentem je vždy strategický plán, který rámuje problematiku sociálního začleňování a detailně vymezuje cíle dané obce pro sledované období.

V roce 2020 bylo pracovníky Agentury vytvořeno **celkem 37 analýz, evaluací a výzkumných zpráv⁵**:

- průřezový výzkum **Azylové domy a pobytové sociální služby jako součást systému sociálního bydlení**,
- průřezový výzkum **Oddlužovací praxe po novele insolvenčního zákona**,
- **vstupní analýza Vzdálené dílčí podpory** (Dvorce, Kaplicko),
- **8 Tematických výzkumů** (Brno, Česká Kamenice, Klášterec-Vejprty, Liberec, Postoloprty, Ralsko, Sokolov, Žďár nad Sázavou),
- **12 Tematicko-průřezových výzkumů**,
- **13 evaluačních zpráv Strategických plánů sociálního začleňování** pro Bruntál, Dubí, Chodov, Jesenicko, Kadaň, Kolín, Kraslice, Krnov, Obrnice, Ostrava, Poběžovicko, Ralsko a Žďár nad Sázavou.

Metodika pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení (index sociálního vyloučení)

Z předcházejícího roku pokračovali pracovníci Agentury v práci na metodice, jejímž cílem je **na základě kvantitativních dat identifikovat míru rozsahu sociálního vyloučení v územích (tzv. index sociálního vyloučení)**, srovnat rozsah sociálního vyloučení mezi územími, a díky možnosti pravidelné aktualizaci sledovat jeho změny. Dalším cílem bylo podpořit diskuzi o podobě veřejných politik zaměřených na řešení sociálního vyloučení a obecně podpořit přístup evidence-based policy v sociálním

⁵ Analýzy a výzkumy shrnují stav lokality a potřeby jejích obyvatel ve zkoumaných oblastech, např. bydlení, vzdělávání, zaměstnání apod. a tvoří základ pro následující fázi práce v lokalitě, kterou je příprava strategického plánu.

začleňování.

Metodika byla **v roce 2020 finalizována a na základě nezávislých recenzních posudků na MMR certifikována a doporučena k využití v praxi**. Dále byla v roce 2020 shromážděna a verifikována podkladová data a **vypočítán souhrnný index sociálního vyloučení v obcích** za jednotlivé roky od roku 2016 do roku 2019.

- Na základě metodiky bylo zpracováno **13 krajských zpráv** (mimo Hl. m. Prahy), které jsou přímou aplikací metodiky a **mapují míru sociálního vyloučení v jednotlivých krajích podle dat k roku 2018**.

V roce 2020 bylo v projektu finalizováno 76 výstupů, jimiž jsou klíčové dokumenty pro sociální začleňování na úrovni obcí.

Projekt: Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v sociálně vyloučených lokalitách

Agentura v rámci tohoto projektu pokračovala v přípravě **Místních plánů inkluze, Plánů poradenství a Komunikačních strategií**. Mimo KPSVL byly podporovány Místní akční skupiny (MAS) při zpracovávání vzdělávací části Místních akčních plánů (MAP) rovněž formou **odborných školení a seminářů**. Forma odborného vzdělávání v oblasti inkluze byla poskytována také partnerům v rámci spolupráce na úrovni **Krajských akčních plánů (KAP)** ve všech krajích kromě dvou.

V roce 2020 bylo zpracováno Agenturou **9 Vstupních analýz místních vzdělávacích sítí v Košumbersku, Vřesové, Němčicích nad Hanou, Dvorcích, Hošťce, Jindřichovicích pod Smrkem, Opavě, Šternberku a Kojetíně**.

V roce 2020 vzniklo za podpory Agentury **10 Místních plánů inkluze** v lokalitách **Aš, Brno, Příbram, Slaný, Jihlava, Varnsdorf, Žďár nad Sázavou, České Velenice, Nový Bor a Rozvodí**.

V rámci Vzdálené dílčí podpory vzniklo **9 Místních plánů inkluze** v lokalitách **Němčice nad Hanou, Košumbersko, Svitavy, Šternberk, Kojetín, Hoštka, Opava, Jindřichovice pod Smrkem, Vřesová** a **4 Plány podpory** v lokalitách **MAP České Budějovice, Liberecko, Brandýs nad Labem, Olomouc**.

Za podpory Agentury vzniklo **22 Místních komunikačních strategií** v **Kadani, Písku, Roudnici nad Labem, Litvínově, Aši, České Kamenici, Děčíně, Dubí, Jirkově, Vejprtech, Kraslicích, Moravské Třebové, Rumburku, Valči, Fulneku, Mostě, Obrnicích, Osoblažsku, Rotavě, Rozvodí, Varnsdorfu a Žatci**.

Pro lokalitu Krnov vznikla **Hodnotící zpráva o dopadu projektu v lokalitě a Zpráva o hodnocení kvality spolupráce**.

Ve spolupracujících územích po celé ČR dále proběhlo **čtyřicet akcí** na podporu inkluzivního vzdělávání, jako jsou **odborné panely, veřejná setkání, odborné workshopy, semináře, focus groups** a podobně.

V roce 2020 bylo celkem v projektu Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v sociálně vyloučených lokalitách finalizováno 56 výstupů, jimiž jsou klíčové dokumenty pro podporu inkluzivního vzdělávání na úrovni obcí.

Projekt: Místo pro všechny – budování prostoru pro vzájemné soužití

Realizaci projektu v jeho počáteční fázi během roku 2020 ovlivnily komplikace spojené s pandemií COVID-19. Tato situace ovlivnila realizaci všech klíčových aktivit a zvýšila nároky na vytvoření stabilního realizačního týmu, který by dokázal na změny rychle reagovat.

V roce 2020 byla proto realizována **personální a obsahová restrukturalizace aktivit projektu** tak, aby mohly reagovat na změněnou situaci zejména ve školách. Další podstatnou aktivitu, a to zejména 1. poloviny 2020, tvořilo **nastavení spolupráce s norskou partnerskou organizací Trygg Læring** (Bezpečné učení), která má zajistit přenos dobré praxe mezi profesionály působícími v oblasti školní mediace v Norsku do České republiky. Tato spolupráce byla ukotvena v Partnerské smlouvě, která byla dne 16. července 2020 zveřejněna v Registru smluv.

Z důvodu vyrovnání se s pandemií COVID-19 vybraný realizační tým spolu s norským partnerem v roce 2020 pracoval na **změně obsahu v klíčových aktivitách** tak, aby byly realizovatelné na školách i v případě omezených podmínek pro prezenční jednání a přitom byl zachován kýžený efekt. V rámci projektu byla proto v roce 2020 podaná žádost o podstatnou změnu, která byla Řídícím orgánem (Ministerstvo financí ČR) schválena.

- V souvislosti s touto změnou byly **zpracovány nové podklady pro realizaci projektových dní pro žáky i učitele zaměřených na interkulturní komunikaci a řešení konfliktů**, ale i specifické metody jako jsou např. **restorativní kruhy**, které ve své praxi využívá právě partnerská organizace z Norska. Očekávaný dopad realizace této aktivity je plánovaný nejméně na 416 osob působících ve 40 základních školách v ČR.

V roce 2020 realizační tým připravoval podklady **pro tvorbu aplikace Mediální dílna**. Aktivita připravuje ucelený program pro zavádění aplikace do škol včetně tvorby metodiky a proškolení učitelů. V roce 2020 byla připravena realizace 56 seminářů v celé ČR pro učitele z 62 škol.

V roce 2020 byly v rámci projektu **zpracovávány podklady pro posílení komunikačních dovedností a kvality výstupů představitelů místní správy, samosprávy a lokálních organizací** podporujících naplňování lidských práv. Byly připraveny zejména **scénáře školení a konzultační činnosti**, které se týkají **prevence a moderace konfliktů způsobených nenávisťnými projevy vůči ohroženým menšinám**. Byly připraveny scénáře pro konání 28 seminářů v celé ČR s účastí cca 150 osob z cílové skupiny, kterou tvoří představitelé místní správy, samosprávy (zejm. politici a tiskoví mluvčí municipalit) a lokální organizace

podporující naplňování lidských práv.

Naplňování projektu bylo v roce 2020 realizováno z velké míry prostřednictvím aktivity HateFree Culture. Facebooková stránka HateFree Culture zaznamenala **v roce 2020 dopad denně až na cca 50 000 uživatelů**.

Na webové stránce www.HateFree.cz bylo v roce 2020 **publikováno zhruba 350 textů**, které byly podkladem pro informování i diskuzi k různým tématům. Webovou stránku navštívilo v roce 2020 téměř **500 000 unikátních uživatelů**.

Jednou z dalších aktivit, které projekt propaguje, jsou **HateFree zóny**, což jsou partnerské podniky (nejčastěji restaurace, kavárny apod.), které zveřejněním loga HateFree Zone deklarují toleranci a nepřipustnost nenávistných projevů.⁶

- Ačkoliv HateFree zóny zůstaly v roce 2020 zavřeny, tým HateFree Culture na tuto situaci flexibilně zareagoval a v prosinci 2020 uvedl online **Otevřenou snídani** spojenou s koncertem umělkyně Chili Ta.

Do domovů seniorů projekt přinesl **3 workshopy s virtuální realitou** s cílem propojit mladou a starší generaci a podpořit jejich vzájemné porozumění.

Pro zvýšení dopadu kampaně HateFree Culture probíhala v roce 2020 příprava zadání veřejných zakázek na reklamu na sociálních sítích, výrobu a tisk propagačních materiálů, redesign, správa a hosting webových stránek www.HateFree.cz, buzz monitoring médií a výzkum postojů cílové skupiny⁷, zkoumající podíl mladých lidí s pozitivním přístupem k dodržování lidských práv a k rovnému přístupu k lidským právům.

- Výzkumem projekt sleduje povinný indikátor, kterým je „*podíl mladých lidí ve věku 15 až 30 let s pozitivním přístupem k dodržování lidských práv a k rovnému přístupu k lidským právům souvisejících s problematikou ohrožených menšin (tj. jednotlivec má povědomí o jejich existenci; je přesvědčený, že jsou potřebná; ví, kam se obrátit pro jejich ochranu)*“.

⁶ Blíže viz např. <https://www.facebook.com/HateFreeCulture/posts/778974405537389/>.

⁷ Výzkum bude realizovaný v roce 2021 a poté znovu ke konci projektu, tzn. v roce 2023.

Projekt: Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování

Realizace projektu proběhla v roce 2020 ve všech jeho klíčových aktivitách. **Ve spolupráci se Sdružením místních samospráv** datoví analytici projektového týmu průběžně doplňovali data do systému AGIS⁸.

- Vedle indexu sociálního vyloučení se jednalo zejména o data indikující situaci ve vzdělávání a reprodukci sociálního vyloučení (předčasné odchody ze vzdělávání). Vrstvy dat k sociálnímu začleňování byly v AGIS dostupné v testovací verzi, přičemž partneři projektu a další uživatelé systém průběžně připomínkovali.

V rámci realizace projektu proběhla v roce 2020 **příprava databáze prepisů anonymizovaných rozhovorů** se zástupci institucí souvisejících se sociálním začleňováním, které vznikly předchozí činností oddělení výzkumů a evaluace. Od podzimu roku 2020 se tak členové projektového týmu věnovali shromažďování jednotlivých nahrávek rozhovorů od výzkumných pracovníků Agentury, jejich přepisování a následné analýze.

- **Spolupráce s Libereckým krajem** byla orientována na přípravu krajské **Strategie sociálního začleňování 2021+**. Datoví analytici a metodici realizačního týmu projektu se v roce 2020 zapojili do příprav analytické části výše zmíněné strategie. K přípravám dokumentu se pravidelně scházela **Pracovní skupina Sociální začleňování a zaměstnanost** působící v rámci Regionální stálé konference (RSK) Libereckého kraje.
- Hlavním tématem **spolupráce s Královéhradeckým krajem** byla součinnost v oblasti dostupného bydlení, na jehož podporu kraj mj. ustanovil pracovní platformu. Projektový tým se zaměřil zejména na rešerše typů nástrojů bytových politik, které by mohly být pro kraj relevantní, identifikaci cílových skupin a prozkoumávání aktuálních možností kraje při podpoře sociálního a dostupného bydlení v jeho agendách.
- **Spolupráce s Olomouckým krajem** pokračovala na základě Memoranda o spolupráci z roku 2019. Probíhala analýza aktérů a pracovních skupin na krajské úrovni, které se týkají tématu sociálního začleňování, a byla zahájena komunikace s novým vedením kraje o provázání projektu s cíli stanovenými v programovém prohlášení Rady Olomouckého kraje.
- **Spolupráce s městem Chomutov** byla zaměřena na problém soustředění vlastnických práv k dílčím jednotkám privatizovaného bytového fondu, rozšíření tzv. "obchodu s chudobou" a riziko krachu společenství vlastníků jednotek z důvodu neplacení majitelů bytů do fondu oprav nebo za dodávané služby. Byla zahájena analýza vlastnické struktury bytového fondu s využitím katastru nemovitostí.

⁸ Analytický geoinformační systém. Více informací na: <https://www.smscr.cz/cz/1741-agis>

V říjnu 2020 proběhlo první **online setkání partnerů projektu** s cílem podpořit vzájemné sdílení zkušeností. Proběhlo také šetření mezi partnery, kde byla identifikována klíčová témata pro vzdělávací aktivity projektu na rok 2021.

Tematické oblasti sociálního začleňování

Tematické oblasti sociálního začleňování reflektují prioritní oblasti zájmu **Strategie sociálního začleňování pro období let 2021–2030**, na jejímž zpracování se Agentura úzce podílela⁹.

Vyloučení z přístupu k bydlení a bezdomovectví, vysoká zadluženost a nezaměstnanost postihují nejzranitelnější skupiny, zejména etnické menšiny, (včetně Romů), osoby s nízkými příjmy, osoby s postižením, dlouhodobě nezaměstnané, osoby po výkonu trestu, předlužené osoby a další.

V rámci své činnosti v roce 2020 Agentura i nadále prosazovala zavádění potřebných sociálních politik a dalších nástrojů, které napomohou k ukončení sociálního vyloučení, nebo přinejmenším k jeho výrazné eliminaci, v ČR.

Sociální začleňování bylo i v roce 2020 pracovníky Agentury řešeno především v základních tematických oblastech (viz str. 5). Jako průřezová témata byly v souladu se Strategií sociálního začleňování 2021-2030 definovány i následující oblasti, viz níže:

- přístup ke službám a sociální práce,
- rodinná politika,
- ohrožené děti a mládež,
- genderově podmíněné násilí a diskriminace,
- další oblasti a témata.

Bydlení

Viditelnou známkou sociálního vyloučení je vznik a existence lokalit, pro které je charakteristická nízká kvalita domovního a bytového fondu, nevyhovující infrastruktura, funkční nepropojenost s širším urbanistickým celkem obce a to, že jejich obyvatelé mají z různých důvodů ztížené šance na úspěšné a dlouhodobé zapojení do formálního trhu práce a sociálního života obce. Mezi největší problémy, s nimiž se v sociálně vyloučených lokalitách

⁹ Dostupné z:

<https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Strategie+soci%C3%A1ln%C3%ADho+za%C4%8Dle%C5%88ov%C3%A1n%C3%AD+2021-2030.pdf/fdf1647d-ebf7-efe3-e797-efcf865cb171>.

setkáváme, patří stáří a kvalita bytového fondu, přeplněnost bytů, obývání bytů bez nájemních smluv a nedostatečná právní ochrana nájemníků.

V rámci prevence dopadů pandemie COVID-19 na cílové skupiny zveřejnila Agentura dva dokumenty poskytující **informace pro základní orientaci v řešení problémů v oblasti bydlení pro obce a pro občany:**

- [Doporučené postupy pro obce v oblasti bydlení,](#)
- [Doporučené postupy pro domácnosti v oblasti bydlení.](#)

Opatření proti šíření epidemie COVID-19 v roce 2020 utlumila přípravu nových záměrů, někteří partneři Agentury však byli v rámci spolupráce schopni přijít s novými iniciativami či spustit nové projekty s podporou OP Zaměstnanost, viz níže:

- **Statutární město Liberec** zahájilo činnost Centra pro bydlení. Centrum je postaveno na modelu jednotného kontaktního místa a má městu pomoci rozvíjet systém sociálního bydlení. Většinu zaměstnanců centra tvoří terénní pracovníci a projekt má ambici věnovat se aktivně prevenci ztráty bydlení a zabydlování domácností v bytové nouzi na běžném trhu s bydlením.
- Obce **mikroregionu Frýdlantsko** začaly pracovat na společné koncepci sociálního bydlení. Od sjednocení přístupu a pravidel si slibují, že zajistí přiměřenou dělbu odpovědnosti za řešení bytové nouze mezi sousedícími obcemi. Předvedou tak situaci, kdy by zajišťování sociálního bydlení v mikroregionu spočívalo na aktivitě a rozpočtu několika aktivních obcí a lidé v nouzi se kvůli této podpoře museli stěhovat.
- **Statutární město Chomutov** připravilo další vlnu výkupu bytů, inspirativní praxe popsane [podrobně v loňské výroční zprávě.](#)

Celkem bylo v roce 2020 díky spolupráci s Agenturou podpořeno 10 projektů s celkovou sumou 49 461 746,62 Kč v Litvínově, Jihlavě, Kroměříži nebo Liberci.
--

Zaměstnanost

Jedním z klíčových témat Agentury je **podpora služeb zaměstnanosti**. Dlouhodobá nebo opakovaná nezaměstnanost má na obyvatele sociálně vyloučených lokalit řadu vážných dopadů. Vedle materiální chudoby se jedná o sociální důsledky (vyloučení z participace na sociálním a ekonomickém životě) a psychické důsledky (rezignace na další hledání práce, ztráta

pracovních návyků, podléhání závislostem aj.). Tyto důsledky se pak zpětně negativně odrážejí ve snížených šancích na začlenění na trh práce.

- Velmi obtížný přístup na trh práce má také regionální rozměr. V regionech s vysokou nezaměstnaností převyšuje poptávka po volných pracovních místech nabídku několikanásobně. Za této situace jsou lidé z vyloučených lokalit uplatnitelní na trhu práce jen velmi obtížně.

Agentura stejně jako v předchozím období i v roce 2020 pomáhala snižovat regionální rozdíly v míře nezaměstnanosti. Hlavní intervence byly zaměřené na odborné poradenství, regionální koordinaci podpor a implementaci metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Podpora Agentury se zaměřovala na pomoc městům a obcím, realizátorům projektů zaměstnanosti, zaměstnavatelům a osobám v sociálně vyloučených lokalitách.

Vzhledem k celosvětové pandemii COVID-19 se otázky zaměstnanosti a vývoj trhu práce během roku 2020 dostaly na přední místo zájmu celé společnosti. Pro experty Agentury v oblasti zaměstnanosti dostala poradenská práce nový rozměr, protože vyvstala důležitá potřeba – poskytovat rychle kvalitní a erudované informace.

Agentura již v dubnu 2020 zpracovala a představila následující dokumenty, které byly zaměřené na pomoc při ztrátě zaměstnání:

- [Doporučení obcím k postupu při ztrátě či snížení příjmu obyvatel města v souvislosti s nouzovým stavem,](#)
- [Doporučení občanům v okamžiku ztráty zaměstnání.](#)

V roce 2020 dále pracovníci Agentury **poskytovali konzultace a poradenství** ohledně vývoje na trhu práce a především novinky v legislativní oblasti, také v souvislosti s podpůrným programem ANTIVIRUS.

Činnost lokálních poradců Agentury se v roce 2020 zaměřila na právní poradenství znevýhodněným klientům a prevenci pro osoby, které „propadají“ stávající sociální pomocnou sítí.

Inspirativní praxe: Lokální síť zaměstnanosti na Moravě slouží jako vzor oblastem s vysokou nezaměstnaností.

*V roce 2020 se díky on-line platformám, webinářům a četným školením „bez hranic“ šířila dobrá praxe fungující lokální síť zaměstnanosti z Brna do dalších oblastí. V roce 2020 v Brně úspěšně probíhaly **tři projekty** v oblasti zaměstnanosti, všechny podpořené*

v rámci výzvy OP Zaměstnanost¹⁰, ze kterých bylo možné čerpat inspiraci. Agentura byla koordinátorem přenosu zkušeností s využíváním lokální sítě zaměstnanosti v tomto regionu do dalších míst. Během roku 2020 proběhla řada odborných setkání, kterých se mohli účastnit zájemci z jiných regionů.

*Dále byly ze strany Agentury uskutečněny **workshopy zaměřené na zvýšení zaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných a sociálně vyloučených osob**, spolupráci se zaměstnavateli, či efektivní práci s klienty. Byly poskytovány odborné konzultace při realizaci projektů zaměřených na řešení nezaměstnanosti z výzev **OP Zaměstnanost¹¹, poradenství při nastavení efektivní realizace tréninkových pracovních míst.***

Oddělení regionální centrum Východ poskytovalo podporu v oblasti zaměstnanosti například v Brně, Ostravě, Břeclavi, Fulneku, Vrbensku, Krnově, Valašském Meziříčí nebo v Osoblažsku.

- **V Brně** se činnost zaměřovala především na **komunikaci s lokálními partnery** v oblastech, jako je zpracování odborných podkladů k tematickému akčnímu plánu (TAP) zaměstnanost Brno, konzultace s lokálními partnery k přípravě TAP zaměstnanost Brno. Šlo o **odborné konzultace v tematických oblastech při přípravách či realizaci opatření TAP, SPSZ**, odbornou podporu lokálním partnerům.
- **V Ostravě** probíhalo plánování harmonogramu a odborného obsahu Pracovní skupiny pro zaměstnanost. Cílem bylo představit **možnosti spolupráce a podpory zaměstnanosti v regionu formou vytvoření lokální sítě zaměstnanosti**, a také zprostředkování přehledu aktuálních projektových příležitostí pro lokální partnery.

V oddělení regionální centrum Západ byla v roce 2020 zajištěna významná podpora lokálním konzultantům, konkrétně k návrhu Strategického plánu sociálního začleňování pro lokalitu Sokolov pro roky 2020-2022.

- Probíhaly i další odborné konzultace pro žadatele z výzvy OP Zaměstnanost¹². Pomoc využily v sociálně vyloučených lokalitách například město Žatec v **projektu Místo gauče volím kouče**. Poradenství v sociálně vyloučených lokalitách probíhalo také v Chomutově pro organizaci K srdci klíč, o.p.s. v projektu Tréninková pracovní místa v Chomutově a projektu Tréninková pracovní místa v Žatci.

¹⁰ Jednalo se o výzvu OPZ č. 3_15_052 Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva.

¹¹ Jednalo se o výzvu OPZ č. 3_15_052 Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva.

¹² Jednalo se o výzvu OPZ č. 3_15_052 Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva.

- V lokalitách **Litvínov a Staré Křečany** byl analyzován výchozí stav v oblasti zaměstnanosti a popsán žádoucí budoucí vývoj včetně zpracování dalšího postupu ke zlepšení situace v oblasti zaměstnanosti.
- V České Kamenici proběhl rovněž **tematický výzkum „Zaměstnanost Česká Kamenice“**.
- V Chomutově došlo k **analýze očekávaných dopadů v oblasti zaměstnanosti** tak, aby byly v souladu s výzvou OP Zaměstnanost¹³. V tomto regionu byly zprostředkovány informace v oblasti podpory z Norských fondů – Program Spravedlnost: Podpora reintegrace odsouzených osob a osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody v sociálně vyloučených lokalitách.
- Pomoc Agentury využily i lokality **Žatec nebo Roudnice**, a to především ve druhé polovině roku 2020, kde se objevila hrozba hromadného propouštění. Probíhaly zde pravidelné konzultace mezi lokálními konzultanty a předáváním dobrých zkušeností v území.

Celkem bylo v roce 2020 díky spolupráci s Agenturou podpořeno 11 projektů s celkovou sumou 62 902 727,38 Kč v Aši, Břeclavi, či Brně.

Zadluženost

Rok 2020 byl provázen schvalováním řady vládních opatření, která byla zaměřena na boj proti pandemii COVID-19. Tato opatření měla dopad na občany i v oblasti dluhů. Zároveň proběhla celá řada legislativních změn, které měly občanům při řešení pomoci.

Na aktuální situaci Agentura reagovala **zveřejněním materiálů, které měly pomoci** s orientací v možnostech, co lze dělat v situaci vyhlášení nouzového stavu. Jednalo se o materiál

- [Doporučení pro obce k postupu při ztrátě či snížení příjmů obyvatel města a Doporučení pro občany, co dělat při ztrátě či snížení stabilních příjmů.](#)

Materiály byly distribuovány do jednotlivých lokalit jak zástupcům obcí, tak neziskovým organizacím, úřadům a dalším spolupracujícím subjektům.

Agentura dále zpracovala **přehled legislativních změn v oblasti dluhové**

¹³ Jednalo se o výzvu OPZ č. 3_15_052 Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva.

problematiky, které byly schváleny v průběhu celého roku 2020. Tento přehled byl pravidelně aktualizován a předáván do lokalit a spolupracujícím subjektům. Legislativní změny a možnosti postupu při práci s cílovou skupinou byly prezentovány v rámci dluhových platforem.

Nad rámec běžného dluhového poradenství a skupinových workshopů, pracovníci Agentura kladli důraz na to, aby bylo **k problematice předlužení občanů přistupováno komplexněji.**

- Na základě této intervence se v podaných projektových žádostech více objevovaly aktivity zaměřené na koncepci, tj. pravidla pro práci se zadlužeností obyvatel na úrovni samosprávy, lokální dluhové platformy a osvětové kampaně.
- Tyto aktivity měly za cíl **tvorbu podpůrné sítě složené z místních aktérů**, sdílení zkušeností, vzdělávání a ověření nastavených pravidel a využití podpůrných materiálů vůči předluženým občanům.

Oddělení regionální centrum Východ se v roce 2020 zaměřilo na možnosti využívání daňových/správních exekucí při vymáhání pohledávek obce ve spolupracujících lokalitách. Byl zpracován **přehledný a stručný materiál o tom, jak vymáhání prostřednictvím daňové/správní exekuce probíhá, jaká přináší pozitiva pro obce i dlužníka a ve kterých obcích toto vymáhání lze označit jako dobrou praxi¹⁴.** Tento materiál byl následně distribuován do lokalit, byl představen v rámci realizace dluhových platforem a nadále na základě tohoto materiálu budou probíhat setkání s představiteli obcí.

Oddělení regionální centrum Západ se věnovalo podpoře partnerů v oblasti zadlužení především prostřednictvím projektového poradenství. Oproti minulým rokům bylo projektové poradenství v roce 2020 zaměřeno na specifika potřeb a možností malých měst a obcí, často s nezkušenými žadateli.

Odborným projektovým poradenstvím zaměřeným na specifika projektů specializovaných na dluhovou problematiku bylo díky spolupráci s Agenturou podpořeno **8 žadatelů** z měst a obcí **Vřesová, Semněvice, Aš, Česká Kamenice, Žatec, Varnsdorf a Staré Křečany.** Všechny projektové žádosti byly schváleny.

V roce 2020 bylo realizováno **10 prezenčních dluhových platforem a 2 online**

¹⁴ Dostupné na webových stránkách Agentury: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/danove-exekuce-nastroj-obci-asz-2020>.

dluhové platformy.

Celkem bylo v roce 2020 díky spolupráci s Agenturou podpořeno 12 projektů v celkové sumě 44 745 521,25 Kč v Jihlavě, Odrách, Moravské Třebové, Vrbně pod Pradědem nebo Vřesové.

Zdraví

Je prokázaným faktem, že lidské zdraví je přímo determinováno sociálně-ekonomickým postavením a podmínkami životního prostředí člověka. Pokud jsou tyto podmínky pro různé skupiny obyvatel diferencované, dochází k tzv. **zdravotní nerovnosti**, tedy nerovnoměrné distribuci zdravotních problémů napříč společnostmi – předně v návaznosti na život v sociálním vyloučení a chudobě.

- **Kvalita zdraví** proto odráží úroveň vzdělání a bydlení, bezpečnosti práce a stálosti a výše příjmu, úroveň dostupnosti sociálních a zdravotních služeb a také lokálních a regionálních environmentálních podmínek.

Agentura se v roce 2020 stala **aplikovaným garantem Institutu sociálního zdraví na Univerzitě Palackého v Olomouci** pro realizaci **Aplikovaného výzkumu pro inovace politik v oblasti dostupnosti zdravotní péče u sociálně vyloučené romské populace**¹⁵. Výzkum započal již v roce 2019 (a potrvá do roku 2021).¹⁶

- Výsledkem dosavadní spolupráce za rok 2020 bylo využití výzkumných dat z již ukončených částí projektu pro návrhy opatření v oblasti zdraví v návrhu **materiálu Strategie romské rovnosti, začlenění a participace (Strategie romské integrace) 2021-2030**.

Komunitní práce a participace

V oblasti komunitní práce a participace proběhla v roce 2020 řada aktivit. V Kadani byla uspořádána **dvě veřejná setkání s využitím participativních metod**, dále proběhly dvě fokusní skupiny a kulatý stůl na téma **Mapování potřeb realizátorů komunitní práce pro podporu rozšíření a metodického rozvoje komunitní práce**. Realizována byla i dvě setkání Platformy pro komunitní práci v červnu v Ústí nad Labem a v srpnu v Praze.

Agentura se také zaměřila na **vzdělávání a metodickou podporu komunitní práce a participace**. Pracovníci Agentury se podíleli na přípravě a realizaci exkurze a workshopu ve spolupráci s Fakultou sociálních studií Ostravské univerzity pro čtyři realizátory komunitní práce a šest tematických mikrotýmů pro čtrnáct realizátorů komunitní práce.

V rámci oddělení regionálního centra Střed byla prostřednictvím KPSVL

¹⁵ Dostupné z: https://oushi.upol.cz/wp-content/uploads/2021/06/Vsouhrn_final_10_6.pdf.

¹⁶ Bližší informace lze nalézt na webových stránkách: <https://oushi.upol.cz/romzavip/>.

podpořena realizace dvou projektů zaměřených na rozvoj komunitní práce na obci v rámci OP Zaměstnanost (2x Moravská Třebová) a dalších pěti lokalit (Frýdlantsko, Smržovka a Velké Hamry, Žďár nad Sázavou, Moravská Třebová, Česká Lípa).

V rámci oddělení regionálního centra Západ byla podpořena realizace čtyř projektů z KPSVL (Kadaň, Dubí, Aš, Semněvice) a dalších osmi lokalit (Litvínov, Žatec, Vřesová, Krásná Lípa, Trmice, Toužim, Šluknov, Hostomice). V Regionálním centru Východ se jednalo o sedm projektů z KPSVL (Moravský Beroun, 2x Brno, Vítkovsko – Budišovsko, Jesenicko, Břeclav, Konice) a dalších tří lokalit (Rozvodí, Ostrava, Dvorce).

Celkem bylo v roce 2020 díky spolupráci s Agenturou podpořeno 5 projektů v celkové výši 20 833 412,50 Kč v Moravské Třebové (2x), Dubí, Aši a Semněvicích.

Bezpečnost a prevence kriminality

V roce 2020 Agentura **poskytovala odborné poradenství obecním samosprávám a jejich partnerům v rámci lokálního partnerství** při plánování opatření v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku, problematiky prevence kriminality a zvýšení pocitu bezpečí v lokalitách. Zástupce Agentury se pravidelně účastnil jednání Republikového výboru pro prevenci kriminality při Ministerstvu vnitra ČR.

Témata bezpečnosti a prevence kriminality byla zpracována ve strategických plánech sociálního začleňování (SPSZ) a tematických akčních plánech (TAP).

- SPSZ Sokolov 2020-2022, SPSZ Postoloprty 2020-2022, SPSZ Žďáru nad Sázavou, SPSZ Vrbensko, SPSZ Moravský Beroun TAP Kraslice, TAP Varnsdorf.
- TAP Semněvice, TAP Ralsko, TAP Liberec, TAP Dvorce, TAP Staré Křečany.

Během roku 2020 probíhal **přenos podnětů z lokalit orgánům státní správy** v souvislosti s plněním cílů a úkolů stanovených v Akčním plánu prevence kriminality za rok 2020, se sběrem informací o stavu ve věcech drog a hazardu v SVL, s projevy extremismu a předsudečné nenávisti.

Ze strany Agentury byly poskytovány **konzultace obcím k posílení vlivu asistentů prevence kriminality** na minimalizaci bezpečnostních rizik a sociálně patologických jevů a k působení domovníků – preventistů, jejichž včasné reakce či pomoc mohou zabránit zhoršení situace v podobě eskalace problémů a přispívají k vytváření méně krizových situací v domech.

V rámci **dotazníkového šetření mezi obyvateli Sokolova** byla mapována latentní

kriminalita, pocit bezpečí a viktimizace obyvatel SVL a obyvatel žijících mimo identifikované SVL.

V roce 2020 Agentura připravila a realizovala **výzkumné šetření**, které se napříč republikou snažilo zachytit životní podmínky obyvatel SVL. Navazující tematicko-průřezový výzkum využíval především data z tohoto šetření¹⁷. V rámci výzkumu byla pozornost směřována na problematiku užívání drog, hraní hazardních her a kriminality obyvatel SVL.

Celkem bylo v roce 2020 díky spolupráci s Agenturou podpořeno 9 projektů v celkové výši 49 631 666,25 Kč v Jihlavě, Kroměříži, Jihlavě, Aši, Břeclavi, Ralsku, Varnsdorfu, Dvorcích, Liberci a Starých Křečanech.

Vzdělávání

Agentura v lokalitách své působnosti i v roce 2020 **podporovala jednotlivé školy, obce či kraje v nastavování konkrétních opatření**, která vedou k podpoře a začleňování dětí ohrožených sociálním vyloučením do hlavního vzdělávacího proudu. Cílem této působnosti bylo, aby vzdělávací soustava poskytovala kvalitní vzdělávání všem dětem, žákům a studentům ve školách hlavního vzdělávacího proudu v nese segregujícím prostředí, a to bez rozdílů v sociálním či rodinném zázemí, v etnickém původu nebo ve zdravotním stavu, či v míře jejich nadání.

S ohledem na situaci s pandemií COVID-19 a vyhlášený nouzový stav v ČR od poloviny března 2020 **probíhala setkání Pracovních skupin Vzdělávání** a individuální konzultace s partnery v omezeném režimu. Pokračovaly práce na přípravách, revizích a implementaci Místních plánů inkluze (dále jen „MPI“). Důraz byl kladen na spolupráci ve Vzdálené dílčí podpoře, kde byly vytvářeny, na žádost partnerů, MPI místo Plánu podpory.

Jednou z důležitých aktivit v roce 2020 byla spolupráce se členy realizačního týmu ve všech ostatních klíčových aktivitách projektu, především **zintenzivnění spolupráce v oblasti evaluací** a s týmem, který v jednotlivých lokalitách organizoval vzdělávací akce (odborné workshopy a veřejná setkání) včetně **výběru dobrých praxí a výběru škol pro tuzemské stáže**.

¹⁷ Životní podmínky obyvatel SVL: Tematicko-průřezový výzkum (drogy, hazard, kriminalita) [online]. Praha, 2020 [cit. 2021-6-1]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/zivotni-podminky-obyvatel-svl-tematicko-prurezovy-vyzkum-drogy-hazard-kriminalita/>. Zpráva z výzkumu. Odbor pro sociální začleňování (Agentura) MMR.

Na protipandemická opatření v souvislosti s COVID-19 Agentura zareagovala především **přeměnou vzdělávacích aktivit do online podoby**. Pro všechny partnery v oblasti vzdělávání Agentura zpracovala souhrnné informace v dokumentu [Možnosti podpory vzdělávání v období stavu nouze v ČR](#).

Projektové poradenství

Agentura pomáhala i v roce 2020 obcím a místním subjektům v koordinovaném čerpání finančních prostředků z ESIF. Projektovým poradenstvím tak pracovníci Agentury podporovali **realizaci cílů a aktivit obsažených ve strategických dokumentech dané lokality**.

Pracovníci Agentury **poskytovali projektové poradenství** partnerům formou konzultací v daných tematických oblastech a v oblasti zajištění **souladu projektu se strategickými dokumenty obcí**, také byl kladen důraz na efektivní využití dobrých praxí.

Integrovaný regionální operační program 2014-2020

Zaměření činností v operačním programu IROP směřovalo v roce 2020 zejména na monitoring a konzultační činnost k úspěšným projektům, které obdržely dotační finanční prostředky.

K 31. 12. 2020 bylo v rámci níže uvedených výzev IROP pro potřeby KPSVL realizováno nebo bylo ve fázi realizace celkem **112 projektů v hodnotě 1 172,408 mil. Kč**:

- č. 30 – Infrastruktura pro předškolní vzdělávání prosociálně vyloučené lokality,
- č. 30 - Rozvoj sociálních služeb,
- č. 33 - Infrastruktura středních a vyšších odborných škol (SVL),
- č. 39 - Rozvoj infrastruktury komunitních center v sociálně vyloučených lokalitách,
- č. 44 - Sociální podnikání pro sociálně vyloučené lokality II,
- č. 47 - Infrastruktura základních škol,
- č. 57 - Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání,
- č. 80 - Sociální bydlení (SVL) II,
- č. 82 - Rozvoj sociálních služeb (SVL) II,
- č. 88 - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání (SVL) II,
- č. 90 - Sociální podnikání pro KPSVL.

Nejvíce projektů bylo podáno v Moravskoslezském, Olomouckém, Ústeckém, Libereckém a Karlovarském kraji.

V roce 2020 bylo ukončeno hodnocení projektů z výzvy č. 90 – Sociální podnikání pro KPSVL (specifický cíl 2.2: Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání).

- Do výzvy č. 90 bylo předloženo celkem **26 žádostí s požadavkem na příspěvek EU ve výši 93,965 mil. Kč**, přestože alokace Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) činila celkem 60 mil. Kč. Ve výzvě bylo finálně podpořeno **10 projektů s celkovou podporou EFRR 43,305 mil. Kč**. Celkem 7 úspěšných projektů bylo z Moravskoslezského kraje.

Příjemcům finanční dotace z výzev č. 80, č. 82, případně dalších výzev, z nichž byly v roce 2020 projekty ve fázi realizace, byly v průběhu roku 2020 poskytovány konzultace k realizaci projektů.

- V září 2020 byl realizován **seminář dobré praxe** zaměřený pro příjemce dotace výzvy č. 80 – Sociální bydlení (SVL) II ve městě Vítkov, kde byl úspěšně realizován jeden projekt, druhý projekt byl v konečné fázi realizace stavební části. Tento seminář byl i přes složité epidemiologické podmínky uspořádán v místě realizace projektů, tj. ve Vítkově.

K projektům na sociální bydlení byly v průběhu roku 2020 průběžně **poskytovány konzultace ve všech regionálních centrech**.

V září 2020 Řídící orgán IROP navýšil alokace u některých výzev, což znamenalo podpoření další projektů. Pro sociálně vyloučené lokality byly navýšeny finanční alokace u následujících výzev¹⁸:

- **Výzva č. 39 – Rozvoj infrastruktury komunitních center v sociálně vyloučených lokalitách**, byla výzva navýšena 155,777 mil Kč. Bylo osloveno 15 žadatelů s nabídkou dotačních finančních prostředků.
- **Výzva č. 57 – Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání**, byla výzva navýšena 480,251 mil Kč. Bylo osloveno 63 žadatelů s nabídkou dotačních finančních prostředků.
- **Výzva č. 82 – Rozvoj sociálních služeb (SVL) II**, byla výzva navýšena **1 017,299 mil Kč**. Bylo osloveno 46 žadatelů s nabídkou dotačních finančních prostředků.

¹⁸ Konečný počet žadatelů, kteří přijali dodatečnou nabídku k podpoře financování svých projektů z jednotlivých uvedených výzev, nebyl do konce roku 2020 znám.

Operační program Zaměstnanost

Zaměření činností v operačním programu OP Zaměstnanost směřovalo v roce 2020 zejména na monitoring a konzultační činnost k realizovaným projektům, které obdržely dotační finanční prostředky.

K 31. 12. 2020 bylo z operačního programu v rámci výzev pro potřeby KPSVL realizováno nebo bylo ve fázi realizace **celkem 341 projektů s celkovými výdaji 1 924 mil. Kč**. Jednalo se o následující výzvy:

- výzva č. 3_15_026 – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 1. výzva,
- výzva č. 3_15_042 – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 2. výzva,
- výzva č. 3_15_052 – Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva.

Nejvíce projektů bylo v rámci těchto výzev podpořeno v Ústeckém (82), Moravskoslezském (71) a Jihomoravském kraji (47).

V roce 2020 byla uzavřena poslední výzva OP Zaměstnanost v rámci koordinovaného přístupu č. 3_15_052 – Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva. V rámci této výzvy bylo podáno celkem 234 žádostí o podporu o celkových výdajích 1 391 mil. Kč. Podpořených bylo finálně 191 projektů o celkových výdajích 1 150 mil. Kč.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)

Zaměření projektového poradenství v OP VVV směřovalo v roce 2020 zejména na monitoring a konzultační činnost k realizovaným projektům.

K 31. 12. 2020 bylo v rámci OP VVV z výzev pro KPSVL realizováno nebo bylo ve fázi realizace **celkem 60 projektů v celkové hodnotě 1 126 mil. Kč**. Jmenovitě se jednalo o následující výzvy:

- výzva č. 02_16_021 pro Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL,
- výzva č. 02_16_039 pro Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL II,
- výzva č. 02_17_051 pro Inkluzivní vzdělávání pro SVL,
- výzva č. 02_19_075 pro Inkluzivní vzdělávání pro SVL II.

V roce 2020 byla uzavřena **poslední výzva OP VVV v rámci KPSVL – výzva č. 02_19_075 – Inkluzivní vzdělávání pro sociálně vyloučené lokality II**. Do této výzvy byly předloženy žádosti o podporu v celkovém objemu 894 mil. Kč. Ve výzvě bylo

podpořeno celkem **26 projektových žádostí s celkovými výdaji 730 mil. Kč.**

Výzkumná činnost Agentury

V roce 2020 Agentura zpracovala **celkem 48 výzkumných výstupů**.

Jednalo se o dva velké průřezové výzkumy, dále vzniklo osm tematických výzkumů, dvanáct tematicko-průřezových výzkumů, třináct evaluačních zpráv, jedenáct vstupních analýz, jedna zpráva o dopadu projektu v lokalitě a zpráva o hodnocení spolupráce v lokalitě.

Dále byly v roce 2020 realizovány **3 výzkumy**, v rámci kterých Agentura spolupracovala s několika dodavateli.

- Průřezový výzkum **Azylové domy jako součást systémového sociálního začleňování**¹⁹ byl realizovaný dodavatelem Ipsos. Výzkum probíhal na počátku roku 2020 v lokalitách Praha, Děčín, Petrovice, Třinec, Koclířov, Brno, Vsetín, Třebíč, Olomouc, Havířov, Mladá Boleslav, Tábor, Jirkov, Dobranov, Karlovy Vary, Plzeň a Jičín mezi pracovníky a klienty azylových domů.
- Průřezový výzkum **Oddlužovací praxe po novele insolvenčního zákona** byl realizovaný dodavatelem InBoox.
- Tematicko-průřezový výzkum **Životní podmínky obyvatel SVL**²⁰ byl realizovaný taktéž ve spolupráci s agenturou InBoox. Výzkum formou dotazníkového šetření probíhal od 7. března do 20. srpna 2020. K zachycení životních podmínek obyvatel SVL byl využit dotazník výzkumného šetření EU-SILC²¹, které je realizováno jednou ročně napříč státy Evropské unie. Využití tohoto dotazníku (SVL-SILC) přineslo komplexní přehled o životních podmínkách domácností SVL, a současně – byť s určitými omezeními – umožňuje výsledky ze SVL komparovat s celkovou situací v ČR.

V průběhu roku 2020 pracovníci Agentury rovněž dokončili výzkum **Veřejná služba jako nástroj aktivizace dlouhodobě nezaměstnaných**²², v rámci kterého byly zkoumány lokality z hlediska nezaměstnanosti a z hlediska příjemců dávek v hmotné nouzi. Cílem výzkumu bylo zkvalitnění expertního poradenství pro obce a sledování dopadů zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi v praxi.

- Sběr dat probíhal od srpna do listopadu 2019 v Ústeckém kraji, na Vysočině

¹⁹ Dostupné na webových stránkách Agentury: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/azylove-domy-jako-soucast-systemoveho-socialniho-zaclenovani-asz-ipsos-2020/>.

²⁰ Dostupné na webových stránkách Agentury: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/zivotni-podminky-obyvatel-svl-tematicko-prurezovy-vyzkum-drogy-hazard-kriminalita/>.

²¹ Statistiky EU týkající se příjmů a životních podmínek. Více informací na: <https://www.czso.cz/csu/czso/zivotni-podminky-eu-silc-metodika>.

²² Dostupné na webových stránkách Agentury: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/tematicko-prurezovy-vyzkum-verejna-sluzba-jako-nastroj-aktivizace-dlouhodobě-nezaměstnaných-asz-2020/>.

a v Jihlavě. Lokality Most a Chomutov byly vybrány, protože se potýkají s vysokou mírou dlouhodobé nezaměstnanosti, a v Jihlavě se nerealizovala veřejná služba vůbec.

V oblasti zadlužení realizovali pracovníci Agentury výzkum Obeznamenost zaměstnavatelů v regionu s nástroji pomoci předluženým zaměstnancům Česká Kamenice²³.

Agentura realizovala v roce 2020 také výzkum Požadavek trestní bezúhonnosti jako jedna z bariér zaměstnanosti osob v situaci sociálního vyloučení²⁴. Výzkum vycházel z analýzy výpovědí osob po výkonu trestu odnětí svobody, doplňkově též z rozhovorů se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a dalších organizací pracujících s touto cílovou skupinou v oblasti návratu na legální trh práce.

Agentura realizovala také tzv. factchecking analýzy, v rámci kterých se výzkumníci na základě podrobné datové analýzy snažili vyvrátit obecně panující mýty v oblasti sociálního začleňování.

- V tomto ohledu výzkumníci Agentury vyvrátili tzv. **mýtus dávkové turistiky slovenských obyvatel v ČR**.
- Další factchecking se zabýval výzkumnou otázkou, zda žijí příjemci sociálních dávek v obcích svého trvalého pobytu.
- Třetí datová analýza byla pak **šetřením zaměřením na specifickou sociální dávku mimořádné okamžité pomoci** a úspěšnost této dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu jistoty (kauce).

²³ Dostupné na webových stránkách Agentury: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/tematicky-vyzkum-obeznamenost-zamestnavatele-s-nastroji-pomoci-predluzenym-ceska-kamenice-2020/>.

²⁴ Dostupné na webových stránkách Agentury: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/tematicko-prurezovy-vyzkum-pozadavek-trestni-bezuhonnosti/>.

Územní spolupráce

Spolupráce s obcemi

V rámci projektu **Systémové zajištění sociálního začleňování** v roce 2020 Agentura spolupracovala v rámci KPSVL s celkem 49 lokalitami, což představuje celkem 87 obcí (40) jednotlivých obcí a 9 svazků čítajících 47 obcí. Ve Vzdálené dílčí podpoře bylo zapojeno 9 lokalit, což představuje 11 obcí.

V rámci projektu **Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami** Agentura spolupracovala v KPSVL se 49 lokalitami, což představuje 88 obcí (39 jednotlivých obcí) a 10 svazků čítajících 49 obcí. Ve vzdálené dílčí podpoře bylo zapojeno 11 lokalit, což představuje 14 obcí.²⁵

V roce 2020 Agentura započala spolupráci ve dvou lokalitách čítajících čtyři obce. Jedná se o Českou Lípou a Benešov nad Černou, Kaplici a Velešín. Spolupráce byla ukončena v jedné lokalitě čítající dvě obce – Rotavu a Novou Ves.

Spolupráce s kraji

Agentura spolupracovala v roce 2020 s kraji v několika typech aktivit.

Spolupráce v oblasti rozvoje sítě sociálních služeb

Agentura v roce 2020, ve spolupráci s místními aktéry, kteří předkládají projekty do ESIF na rozvoj sociálních služeb, vyjednávala s kraji o jejich zařazení do krajské sítě. S kraji také Agentura jednala o udržitelnosti potřebných sociálních služeb poskytovaných v sociálně vyloučených lokalitách pro případ ukončení financování z ESIF.

Spolupráce na bázi memoranda o spolupráci

V roce 2020 pokračovala Agentura v úzké spolupráci v krajích, se kterými má uzavřená memoranda o spolupráci²⁶, a to s krajem Libereckým, Královéhradeckým, Olomouckým a Středočeským. Agentura se podílela na přípravě některých krajských strategických dokumentů. Ve spolupráci s Libereckým krajem například vznikla Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027, Strategie sociálního začleňování

²⁵ Přehled spolupracujících obcí naleznete na webových stránkách Agentury, viz <https://www.socialni-zaclenovani.cz/lokality/>.

²⁶ Memoranda o spolupráci upravují vzájemnou spolupráci, která se vztahuje většinou na všechny oblasti realizace strategií sociálního začleňování, zejména na oblast zaměstnanosti, bydlení, sociálních služeb, vzdělávání, sociálních dávkových systémů, zdravotní péče, komunitních služeb, dluhové problematiky, prevence kriminality, zdraví a participativních postupů, a to prostřednictvím KPSVL.

Libereckého kraje 2021+, či Školská inkluzivní koncepce Libereckého kraje.

- V memorandech jsou zároveň specifikovány formy spolupráce, zejména účast v expertních pracovních týmech, sdílení informací, součinnost při vytváření a realizaci komplexních politik sociálního začleňování, spolupráce na přípravě projektových žádostí pro projekty financované z evropských strukturálních fondů apod.

Zapojení Agentury do činnosti Regionálních stálých konferencí

Agentura byla v roce 2020 nejen členem krajských Regionálních stálých konferencí (dále jen „RSK“), ale podílela se i na činnosti dalších expertních týmů zřízených při RSK, např. Pracovní skupiny pro vzdělávání, Pracovní skupina pro sociální služby. Agentura jako expertní aktér zprostředkovávala členům pracovních týmů informace za oblast sociálního vyloučení. Mimo RSK byly zástupci Agentury zapojeni i do jiných platforem krajů (např. Komise Rady Libereckého kraje pro národnostní menšiny, cizince a sociální začleňování).

Spolupráce v oblasti inkluzivního vzdělávání

Agentura spolupracovala s kraji na tvorbě Krajských akčních plánů pro oblast inkluzivního vzdělávání. Agentura se v roce 2020 aktivně podílela na práci Školských inkluzivních koncepcí krajů (tzv. ŠIKK), kde zprostředkovávala zkušenosti a příklady dobré praxe ze sociálně vyloučených lokalit a jiných krajů.

Spolupráce s Asociací krajů ČR

Spolupráce s Asociací krajů úspěšně pokračovala i v roce 2020 díky členství Asociace krajů v Monitorovacím výboru pro činnost Agentury.

Spolupráce se střešními organizacemi obecních samospráv

Agentura spolupracovala v roce 2020 se Svazem měst a obcí (SMO). Dále spolupracovala na úrovni obcí s organizací Sdružení místních samospráv (SMS), a to zejména v oblasti získávání dat pro bilanci veřejné infrastruktury v obcích do 10 000 obyvatel.

Spolupráce s krajskými koordinátory romské inkluze

Regionální zkušenosti krajských koordinátorů a znalost problematiky Romů, žijících v sociálně vyloučených lokalitách, byly důležitým zdrojem informací pro práci Agentury v sociálně vyloučených lokalitách. Vzájemné sdílení informací pokračovalo i v roce 2020 a napomáhalo tvorbě expertní sítě na úrovni krajů.

Monitoring míry sociálního vyloučení na úrovni jednotlivých krajů

V rámci projektu Systémové zajištění sociálního začleňování, financovaného z ESF ČR prostřednictvím OP Zaměstnanost, připravila Agentura pro každý kraj studii mapující míru sociálního vyloučení v jednotlivých krajích.

Spolupráce s Místními akčními skupinami (MAS)

V roce 2020 se Agentura se zaměřila na posilování územní soudržnosti, podporu politiky sociálního začleňování ve venkovském území a koordinovaného přístupu k přípravě integrovaných nástrojů v malých obcích včetně sociálních inovací a sociálních experimentů. Pokračovala tak v započaté spolupráci se střešní organizací Národní sítě MAS, se kterou podepsala Memorandum o spolupráci v září 2018.

Legislativní a koncepční činnost Agentury

Agentura i v roce 2020 zpracovávala **přípomínky k legislativním i nelegislativním materiálům týkajícím se sociálního začleňování**, které procházejí meziresortním připomínkovým řízením, nyní podávaných ministryní pro místní rozvoj místo zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

Pracovníci Agentury se podíleli na přípravě připomínek k návrhu velké **novely zákona o sociálních službách** a k návrhu zákona o přídavku na bydlení navrženým Ministerstvem práce a sociálních věcí. Vedle toho byla Agentura pověřena přípravou návrhů stanovisek ministryně pro místní rozvoj pro jednání vlády k materiálům, které se týkají sociálního začleňování.

Pracovníci Agentury se v roce 2020 podíleli také na přípravě interních tezí a interní verze paragrafového znění **zákona o dostupném bydlení**. Usnesení vlády ze dne 30. listopadu 2020 č. 1241, byla lhůta pro předložení návrhu vládě odložena z konce roku 2020 do 31. května 2021.

V roce 2020 byla usnesením vlády ze dne 20. ledna 2020 č. 55 schválena **Strategie sociálního začleňování 2021-2030** (dále jen „Strategie“), na jejíž přípravě a koncepci se zástupci Agentury úzce podíleli. Toto usnesení zároveň uložilo MMR zajistit účast zástupců Agentury v **Komisi pro sociální začleňování** za účelem naplňování této Strategie a přípravy Akčních plánů ke Strategii.

- Pracovníci Agentury se během roku 2020 intenzivně podíleli na přípravě prvního **Akčního plánu ke Strategii na období let 2021-2023**.

V roce 2020 se pracovníci Agentury v součinnosti s Úřadem vlády ČR podíleli na formulaci opatření a úkolů v připravovaném materiálu **Strategie romské rovnosti, začlenění a participace (Strategie romské integrace) 2021-2030**, který byl zpracováván.

V roce 2020 probíhala rovněž příprava podkladů pro plnění úkolu z usnesení vlády ze dne 17. února 2016 č. 134 ke **Strategii boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020**, respektive bodu II/2, který ukládal původně ministru pro lidská práva (avšak usnesením vlády ze dne 30. července 2019 č. 522 přešel od 1. ledna 2020 na MMR) „prostřednictvím Agentury vyhodnotit naplňování Strategie a předložit je vládě do 31. prosince 2020“.

- Lhůta pro plnění tohoto úkolu byla usnesením vlády ze dne 30. listopadu 2020 č. 1241 ke Zprávě o plnění úkolů uložených vládou s termínem plnění od 1. října do 31. října 2020 prodloužena do 31. března 2021. V roce 2020 proto probíhaly přípravy na vyhodnocení, komunikace s gestory úkolů a sběr podkladů.

Na webových stránkách Agentury www.socialni-zaclenovani.cz bylo za rok 2020 zveřejněno 59 nových příspěvků, z nichž většinu tvořily autorské, případně převzaté články tematizující sociální začleňování.

Agentura byla zmíněna v celkem 510 mediálních výstupech v tištěných nebo internetových médiích, což představuje téměř dvojnásobný nárůst oproti předchozímu roku.

- V roce 2020 pokračovala již dříve započatá spolupráce s novináři, na jejímž základě vznikla řada článků. To vedlo k celkovému nárůstu mediálních výstupů týkajících se Agentury.

Na facebookovém profilu Agentury bylo zveřejněno celkem **167 příspěvků**, o patnáct více než v předchozím roce. Stránka měla na konci roku 2020 celkem **3 194 sledujících**, což představovalo nárůst o zhruba čtyři sta osob oproti roku 2019. Průměrný dosah příspěvku se pohyboval kolem **600 zhlédnutí**, nejúspěšnější příspěvek vidělo **2 700 sledujících**.²⁷

I v roce 2020 probíhala intenzivní spolupráce s jednotlivými lokalitami při **přípravě pozvánek, článků a tiskových zpráv**. Agentura se také intenzivně věnovala aktualizaci nové verze webové stránky a jejímu naplnění kvalitním obsahem. Kromě zveřejňování aktuálních článků zde byly zveřejněny **stovky dokumentů pokrývajících spolupráci s jednotlivými obcemi**. Dokumenty, ale i články a další materiály vznikly zejména v rámci projektů realizovaných Agenturou.

Oddělení územní spolupráce a komunikace, kam PR aktivity spadají, zodpovídalo i v roce 2020 přímo dotazy veřejnosti týkající se sociálního začleňování, pomocí emailové adresy sekretariat@mmr.cz.

²⁷ Dostupné zde: <https://www.facebook.com/agenturaprosocialnizaclenovani>.